

สารบัญ

บทที่ 1	การอ่าน การฟัง การพูด สื่อความ	6
	การอ่าน	7
	การฟัง	7
	การพูด	8
	การอนุมาน ความสอดคล้อง ความสัมพันธ์ของข้อความ	9
	ใจความสำคัญ ประเด็นสำคัญ สาระสำคัญของข้อความ	12
	จุดประสงค์ เจตนาของผู้เขียน/ผู้พูด	18
	ความรู้สึกรู้สึก น่าเสียดาย ท่าที ความคิดเห็นของผู้เขียน/ผู้พูด	22
	แนวคิดที่ปรากฏในข้อความ	28
	แบบฝึกหัดไทย บทที่ 1	30
	เฉลยแบบฝึกหัดไทย บทที่ 1	42
บทที่ 2	การเขียน	54
	การเขียน	55
	จุดมุ่งหมายของการเขียน	55
	กระบวนการเขียนที่ดี	55
	การเขียนในข้อสอบวิชาสามัญ	56
	แบบฝึกหัดไทย บทที่ 2	79
	เฉลยแบบฝึกหัดไทย บทที่ 2	88
บทที่ 3	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	102
	การใช้ข้อความถามและตอบที่สัมพันธ์กัน	103
	การเรียงลำดับข้อความ	106
	ชนิดของประโยคตามเจตนา	109
	แบบฝึกหัดไทย บทที่ 3	112
	เฉลยแบบฝึกหัดไทย บทที่ 3	117

บทที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย 124

คำที่มีความหมายตรง/อุปมา	125
การใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย	126
ระดับภาษา	133
การใช้สำนวนให้ถูกต้องตามความหมาย	136
การเขียนสะกดคำ	143
คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ	150
ประโยค	155
ประโยคกำกวม	158
คำราชาศัพท์	161
แบบฝึกหัดไทย บทที่ 4	186
เฉลยแบบฝึกหัดไทย บทที่ 4	194

แนวข้อสอบไทย 209

แนวข้อสอบไทย ชุดที่ 1	210
แนวข้อสอบไทย ชุดที่ 2	225
แนวข้อสอบไทย ชุดที่ 3	241
แนวข้อสอบไทย ชุดที่ 4	257

เฉลยแนวข้อสอบไทย 273

เฉลยแนวข้อสอบไทย ชุดที่ 1	274
เฉลยแนวข้อสอบไทย ชุดที่ 2	294
เฉลยแนวข้อสอบไทย ชุดที่ 3	315
เฉลยแนวข้อสอบไทย ชุดที่ 4	336

ประวัตินักเขียน 356

บทที่ 1

การอ่าน

การฟัง

การพูด

สื่อความ

การอ่าน การฟัง และการพูด เป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสาร โดยผ่านสื่อต่างๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม หรือความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิริยาตอบสนองต่อกัน เพื่อเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการสื่อสาร ดังนั้น ความเข้าใจเรื่อง การอ่าน การฟัง การพูดสื่อความมีความสำคัญ ซึ่งข้อสอบจะออกจำนวนมากที่สุด

การอ่าน

การอ่าน คือ การแปลความ การรับรู้ความหมายจากตัวอักษร ถ้อยคำ ที่อ่านออกมาเป็นความรู้ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน และสามารถนำความรู้ความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งการอ่านต้องใช้ทักษะประกอบ คือ

การแปลความ คือ การเข้าใจเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมา

การตีความ คือ การเข้าใจเรื่องราวอย่างลึกซึ้ง และอาจแยกแยะไปได้อีกหลายแง่มุม

การขยายความ คือ การนำเสนอความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในรูปของการอธิบายเพิ่มเติม

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

1. อ่านเพื่อความรู้ การอ่านลักษณะนี้จะมุ่งเน้นหาคำตอบ หรือแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สนใจ เช่น อ่านคำแนะนำ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
2. อ่านเพื่อวิเคราะห์ วิจารณ์ การอ่านลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อความรู้อย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ เช่น การอ่านบทความ ข่าว
3. อ่านเพื่อความจรรโลงใจ การอ่านลักษณะนี้จะมุ่งหาแง่คิด คดีเตือนใจ หรือหาแนวทางในการปรับปรุงชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น มีจิตใจเบิกบาน มีความสุข และเกิดทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิต เช่น การอ่านหลักธรรม นิทานที่ให้คติ หรือข้อความปลุกใจต่างๆ
4. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน การอ่านลักษณะนี้เป็นการอ่านที่ไม่มุ่งหาสาระใดๆ แต่เป็นไปเพื่อผ่อนคลาย ให้เกิดความรื่นรมย์แก่ตัวผู้อ่านเอง เช่น การอ่านนวนิยาย การ์ตูน คอลัมน์ต่างๆ ในนิตยสาร

การฟัง

การฟัง หมายถึง การรับสารผ่านการได้ยิน โดยใช้สมองแปลความหมายของเสียงนั้นจนเกิดความเข้าใจและมีปฏิริยาตอบสนอง

ระดับของการฟัง

1. ระดับการได้ยิน การฟังระดับนี้เป็นแค่การรับรู้จากการที่ได้ยินผ่านหู สมองจะรับรู้เรื่องราวที่ได้ยินนั้นคืออะไร โดยไม่มีการแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง
2. ระดับการฟังตามปกติ การฟังระดับนี้เป็นการต่อยอดจากการได้ยิน ผู้ฟังต้องแปลความและตีความเสียงนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจและแสดงปฏิกิริยาตอบสนองสารนั้นอย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ระดับการฟังอย่างมีวิจารณญาณ การฟังระดับนี้ต้องอาศัยสมรรถภาพทางด้านความคิดวิเคราะห์ การประเมินค่า การวินิจฉัย และการนำไปใช้จริงได้ ถือได้ว่าเป็นการฟังที่ผู้ฟังจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการฟังสารนั้นๆ

จุดมุ่งหมายของการฟัง

1. ฟังเพื่อความรู้ การฟังลักษณะนี้เน้นเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจ แบ่งเป็นฟังเพื่อความรู้โดยตรงและโดยทางอ้อม โดยทางตรง คือ การฟังบรรยาย ฟังการอภิปราย ฟังการสอนของครู อาจารย์ ส่วนโดยทางอ้อม คือ การฟังรายการสนทนาต่างๆ ฟังรายการที่เป็นสารประโยชน์ ซึ่งการฟังในลักษณะนี้จะทำให้ผู้ฟังเกิดความรอบรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้
2. ฟังเพื่อความบันเทิง การฟังลักษณะนี้เน้นให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด เช่น การฟังเสียงธรรมชาติ (เสียงคลื่น น้ำตก นกร้อง ฯลฯ) การฟังเพลง ฟังขับเสภา ฟังรายการวิทยุ
3. ฟังเพื่อแสดงความคิดเห็น การฟังลักษณะนี้ต้องตั้งใจฟังเพื่อไตร่ตรองและพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยประเมินคุณค่าของสารนั้นประกอบความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มักปรากฏในการฟังการอภิปราย การสัมมนา การเสวนา เป็นต้น
4. ฟังเพื่อให้ได้คติชีวิตหรือความจรรโลงใจ การฟังลักษณะนี้เป็นการฟังเพื่อก่อให้เกิดสติปัญญาและวิจารณญาณ ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้น เช่น การฟังสุนทรพจน์ การฟังธรรมะ การฟังโอวาท

การพูด

การพูด หมายถึง การสื่อความหมายโดยการเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำ ขณะเดียวกันก็มีการใช้กิริยาท่าทางต่างๆ ประกอบด้วย

ลักษณะของการพูด

แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การพูดอย่างไม่เป็นทางการ คือ การพูดในชีวิตประจำวัน การพูดลักษณะนี้ต้องเน้นความเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เช่น การสนทนา การแนะนำตัว การตอบคำถาม

2. การพูดอย่างเป็นทางการ คือ การพูดในที่ประชุมชนโอกาสต่างๆ เช่น การอภิปราย การกล่าวสุนทรพจน์ การอวยพรในโอกาสต่างๆ

รูปแบบของการพูด

แบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การพูดบอกเล่าหรือบรรยาย หมายถึง การพูดที่มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ฟัง รวมถึงการพูดตามมารยาทสังคมในโอกาสต่างๆ เช่น การชี้แจงระเบียบข้อบังคับ การรายงาน การสอน การเล่าประสบการณ์ การกล่าวต้อนรับ การกล่าวแสดงความยินดี
2. การพูดโน้มน้าวใจ หมายถึง การพูดที่มุ่งปลุกเร้าให้ผู้ฟังคิดตาม เชื่อถือ และคล้อยตาม เช่น การพูดเชิญชวนให้คนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การโน้มน้าวใจให้คนประหยัดพลังงาน การจูงใจให้ซื้อสินค้า
3. การพูดเพื่อความจรรโลงใจหรือการพูดเพื่อความบันเทิง หมายถึง การพูดเพื่อมุ่งให้ความสนุกสนาน ขณะเดียวกันก็ได้รับสารประโยชน์ หรือแฉงคิดบางประการด้วย เช่น การเล่านิทาน การทอล์กโชว์ การพูดยอวาที

จากการทบทวนข้างต้นจะพบว่า ทักษะการอ่าน การฟัง และการพูด จะมีลักษณะของความมุ่งหมายคล้ายๆ กัน ข้อสอบเรื่องการอ่าน การฟัง การพูดสื่อความ จึงมีลักษณะข้อคำถามที่คล้ายๆ กัน โดยข้อสอบจะมีประเด็นที่ถามไม่กี่ประเด็น แล้วเปลี่ยนเนื้อเรื่องทีอ่านไปเรื่อยๆ ถ้าสรุปประเด็นที่ข้อสอบถามจะได้ดังนี้

1. การอนุมาน ความสอดคล้อง ความสัมพันธ์ของข้อความ
2. ใจความสำคัญ ประเด็นสำคัญ สารสำคัญของข้อความ
3. จุดประสงค์ของผู้เขียนข้อความ
4. ความรู้สึก น้ำเสียง ท่าที ความคิดเห็นของผู้เขียนข้อความ
5. แนวคิดที่ปรากฏในข้อความ

ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวความคิดรวมถึงแนวการหาคำตอบของข้อสอบแต่ละประเด็นได้ดังนี้

การอนุมาน ความสอดคล้อง ความสัมพันธ์ของข้อความ

การอนุมาน คือ การคิดจากข้อมูลที่มีเพื่อเชื่อมโยงความคิดใหม่ ซึ่งการอนุมานนั้นสามารถอนุมานจากสาเหตุไปหาผลลัพธ์ จากผลลัพธ์ไปหาสาเหตุ และจากผลลัพธ์ไปหาผลลัพธ์ ซึ่งผู้อ่านจะต้องเรียบเรียงลำดับข้อความแล้วเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อความให้ได้ ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องมีคลังศัพท์ คำที่มีความหมายกลุ่มเดียวกัน หรือคำที่สัมพันธ์กัน รวมถึงการสรุปใจความของข้อความประเด็นสำคัญให้ได้ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

ข้อความ “อาหารเจมีความเคร่งครัดมากกว่าอาหารมังสวิรัติ” กับข้อความ “อาหารมังสวิรัติมีความเข้มงวดน้อยกว่าอาหารเจ”

ถ้าพิจารณาแล้ว อนุมานได้ว่า 2 ข้อความนี้กล่าวเรื่องเดียวกัน หรือมีความสัมพันธ์กัน เพราะทั้ง 2 ข้อความกล่าวถึงอาหารเจกับอาหารมังสวิรัติ และสังเกตได้จากคำว่า “เคร่งครัด” กับ “เข้มงวด” ซึ่งทั้ง 2 คำมีความหมายใกล้เคียงหรือสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า 2 ข้อความนี้ สัมพันธ์กัน

ตัวอย่างที่ 2

ข้อความ “จำปีเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ 10-20 เมตร ไม้ผลัดใบ ลำต้นสีน้ำตาลแตกเป็นร่องถี่ กิ่งเปราะ หักง่าย เรือนยอดรูปกรวยทึบ” กับข้อความ “ลักษณะทั่วไปของจำปี”

ถ้าพิจารณาแล้ว อนุมานได้ว่า 2 ข้อความนี้กล่าวเรื่องเดียวกัน หรือมีความสัมพันธ์กัน เพราะข้อความแรกเขียนอธิบายลักษณะทั่วไปของจำปี และข้อความหลังเป็นการสรุปประเด็นสำคัญของข้อความแรก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า 2 ข้อความนี้ สัมพันธ์กัน

ตัวอย่างที่ 3

ข้อความ “สาวหุ่นดี น่ารักสดใสคนนี้ ตึมน้ำแร่ออโรราเป็นประจำ” กับข้อความ “น้ำแร่มีรสชาดีดี”

ถ้าพิจารณาแล้ว อนุมานได้ว่า 2 ข้อความนี้กล่าวเรื่องคนละเรื่อง ไม่มีความสัมพันธ์กัน เพราะข้อความแรกไม่มีข้อความใดกล่าวว่ น้ำแร่มีรสชาดีดี ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า 2 ข้อความนี้ ไม่สัมพันธ์กัน

ตัวอย่างที่ 4

ข้อความ “กินแต่ผักสวยๆ พวกนี้ คนกินสะสมพิษ คนปลูกสะสมหนี้” กับข้อความ “ผู้ปลูกผักสวยๆ พวกนี้ต้องใช้เงินทุนมาก”

ถ้าพิจารณาแล้ว อนุมานได้ว่า 2 ข้อความนี้กล่าวเรื่องเดียวกัน หรือมีความสัมพันธ์กัน เพราะข้อความแรกเขียนว่า “คนปลูกสะสมหนี้” จึงอนุมานได้ว่า “ผู้ปลูกผักสวยๆ พวกนี้ต้องใช้เงินทุนมาก” (เพราะไม่เช่นนั้นคงไม่เป็นหนี้) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า 2 ข้อความนี้ สัมพันธ์กัน

บทสรุปของการอ่านเพื่ออนุมานความสอดคล้อง ความสัมพันธ์ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดพิจารณาความสอดคล้องของข้อความ จากคำที่มีความหมายคล้ายหรือใกล้เคียงกัน ประเด็นสำคัญของข้อความนั้นๆ และ ใช้การสรุปความ หรือขยายความจากข้อความที่มีอยู่กับข้อความที่กำหนดให้ ก่อนที่จะสรุปว่าข้อความเหล่านั้น สอดคล้องสัมพันธ์กันหรือไม่

ข้อควรจำ

*****การอนุมาน คือ การคิดจากข้อมูลที่มีเพื่อเชื่อมโยงความคิดใหม่**

การอนุมานหาความสอดคล้องหรือความสัมพันธ์ของข้อความมี 3 วิธี

1. สังเกตจากคำที่มีความหมายคล้ายหรือใกล้เคียงกัน
2. สรุปประเด็นสำคัญจากข้อความที่อ่าน
3. ใช้การสรุปความ หรือขยายความจากข้อความที่มีอยู่กับข้อความที่กำหนดให้

เทคนิคน่ารู้

ประเด็นที่ข้อสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการอนุมานการอ่าน การฟัง คือ ข้อใดเกี่ยวข้อง/ไม่เกี่ยวข้อง, สัมพันธ์/ไม่สัมพันธ์, อนุมานได้/ไม่อาจอนุมาน, กล่าวถูกต้อง/กล่าวไม่ถูกต้อง, กล่าวถึง/ไม่กล่าวถึง

กรณีข้อสอบถามแบบนี้ให้ใช้การเชื่อมโยงข้อความหนึ่งกับข้อความหนึ่ง (ด้วย 3 วิธีที่ได้กล่าวมาแล้ว)

- ถ้าถามว่า ไม่ ให้เชื่อมโยงข้อความในตัวเลือกให้ได้ 4 ข้อ แล้วข้อใดเชื่อมโยงไม่ได้ให้ตอบข้อนั้น
- ถ้าไม่มีคำว่า ไม่ เชื่อมโยงข้อความในตัวเลือกข้อใดได้ ให้ตอบข้อนั้น

ฝึกพิจารณาทำข้อสอบ

1. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้

เมื่อเดินไปตลาดยามเช้า สิ่งที่พบคือมีอาหารหลากหลายชนิดขาย ส่วนใหญ่เท่าที่ดูอาหารสะอาดพอใช้ แต่จะสดใหม่หรือไม่นั้นไม่ค่อยแน่ใจนัก เห็นหมูปิ้งที่หียบจากเตาร้อนๆ วางบนโฟมที่ไม่มีวัสดุอื่นรอง ร้านขนมจีบก็ตั้งทั้งถุงพลาสติก เลยไม่รู้ว่าความหนึบๆ ของเนื้อกึ่งปหมูในขนมจีบ เป็นเพราะพลาสติกหรือเนื้อกึ่งปหมูจริงๆ

1. อุณหภูมิของอาหาร
2. ชนิดของอาหาร
3. รสชาติของอาหาร
4. อันตรายจากอาหาร
5. ความสดความสะอาดของอาหาร

ตอบข้อ 3 เพราะไม่มีข้อความใดของบทอ่านสอดคล้องกับข้อความในข้อ 3

ข้อ 1 อุณหภูมิของอาหาร สืบได้จากข้อความ “เห็นหมูปิ้งที่หียบจากเตาร้อนๆ”

ข้อ 2 ชนิดของอาหาร สืบได้จากข้อความ “เห็นหมูปิ้งที่หียบจากเตาร้อนๆ, ร้านขนมจีบก็ตั้งทั้งถุงพลาสติก”

ข้อ 4 อันตรายจากอาหาร สืบได้จากข้อความ “เห็นหมูปิ้งที่หียบจากเตาร้อนๆ วางบนโฟมที่ไม่มีวัสดุอื่นรอง, ร้านขนมจีบก็ตั้งทั้งถุงพลาสติก เลยไม่รู้ว่าความหนึบๆ ของเนื้อกึ่งปหมูในขนมจีบ เป็นเพราะพลาสติกหรือเนื้อกึ่งปหมูจริงๆ”

ข้อ 5 ความสดความสะอาดของอาหาร สืบได้จากข้อความ “เมื่อเดินไปตลาดยามเช้า สิ่งที่พบคือมีอาหารหลากหลายชนิดขาย ส่วนใหญ่เท่าที่ดูอาหารสะอาดพอใช้ แต่จะสดใหม่หรือไม่นั้นไม่ค่อยแน่ใจนัก”

ใจความสำคัญ ประเด็นสำคัญ สารสำคัญของข้อความ

1. กรณีที่ข้อสอบให้หาประโยคใจความสำคัญ ให้ใช้วิธีการพิจารณาคำแห่งใจความสำคัญ

ตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ

1. ตำแหน่งต้นย่อหน้า

สูตร ประโยคใจความสำคัญ (key) + ข้อความขยาย

สังเกต key + เพราะ, เช่น, ได้แก่, ประการหนึ่ง ฯลฯ + ข้อความขยาย

2. ตำแหน่งท้ายย่อหน้า

สูตร ข้อความขยาย + ประโยคใจความสำคัญ (key)

สังเกต ประโยคใจความสำคัญจะมีคำเชื่อม “จึง” เป็นประโยคสุดท้ายของข้อความ

ข้อความขยาย + จึง + key

3. ตำแหน่งทั้งต้นและท้ายย่อหน้า

สูตร ประโยคใจความสำคัญ (key) + ข้อความขยาย + ประโยคใจความสำคัญ (key)

สังเกต ประโยคใจความสำคัญต้นและท้ายมีข้อความตรงกัน

อาจสังเกต 1. + 2. = key + (เพราะ, เช่น, ได้แก่ ฯลฯ) + ข้อความขยาย + จึง + key

4. ตำแหน่งกลางย่อหน้า

สูตร ข้อความเกริ่นนำ + **คำแสดงความขัดแย้ง** + key + ข้อความขยาย

สังเกต ประโยคใจความสำคัญจะอยู่หลังคำแสดงความขัดแย้ง

เทคนิคน่ารู้

หลักสังเกต

“เพราะ” มีคำอยู่หน้าเสมอ “จึง” อยู่เมื่ออยู่ท้าย “ปฏิเสธ” ชนะทุกสิ่ง

อธิบายขยายความ

คำเชื่อม “เพราะ” จะดูที่อยู่ในประโยคแรกเป็นสำคัญ ในประโยคอื่นๆ ไม่ต้องสนใจ ถ้าพบในประโยคแรก ใจความอยู่ตอนต้น

คำเชื่อม “จึง” จะดูที่อยู่ในประโยคสุดท้ายเป็นสำคัญ ในประโยคอื่นๆ ไม่ต้องสนใจ ถ้าพบในประโยคสุดท้าย ใจความอยู่ตอนท้าย

ถ้ามีคำที่ “แสดงความขัดแย้ง/แสดงความปฏิเสธ” ข้อความตอนต้น แสดงว่าใจความสำคัญจะอยู่ในส่วนนั้น (ตอนกลาง)

ฝึกพิจารณาใจความสำคัญ

ข้อความที่ 1

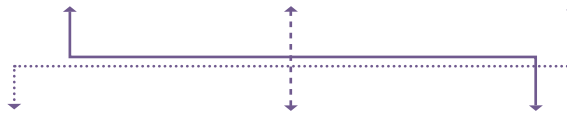
ลักษณะของการเรียนสายสามัญจะมุ่งเน้นด้านวิชาการมากกว่าการเรียนสายอาชีพ วิชาที่เรียนจะเน้นการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ เพื่อใช้ต่อยอดในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา ในขณะที่การเรียนสายวิชาชีพจะเน้นการฝึกทักษะด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ การเรียนสายอาชีพจึงให้ความสำคัญด้านวิชาการน้อยกว่าการเรียนสายสามัญ

ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ.....

วิเคราะห์การหาประโยคใจความสำคัญ

ถ้าพิจารณาคำเชื่อมในข้อความนี้ จะพบคำว่า “จึง” อยู่ประโยคสุดท้าย ถ้าตามหลักสังเกตประโยคใจความสำคัญน่าจะอยู่ที่ส่วนท้ายของย่อหน้า แต่ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญนั้นอาจอยู่ได้ทั้งต้นและท้ายย่อหน้า ก่อนจะตัดสินใจตอบต้องนำข้อความประโยคแรกและประโยคสุดท้ายมาเทียบกันก่อน ถ้าเหมือนกันให้ตอบว่าอยู่ที่ต้นและท้าย ถ้าไม่เหมือนกันให้ตอบตามหลักที่สังเกตได้

ประโยคแรก ลักษณะของการเรียนสายสามัญจะมุ่งเน้นด้านวิชาการมากกว่าการเรียนสายอาชีพ

ประโยคสุดท้าย การเรียนสายอาชีพจึงให้ความสำคัญด้านวิชาการน้อยกว่าการเรียนสายสามัญ
ทั้ง 2 ประโยคพูดเรื่องเดียวกัน คือ การเรียนสายสามัญ การเรียนสายอาชีพ และมีศัพท์สัมพันธ์กัน (มุ่งเน้น กับ ให้ความสำคัญ) มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน

ดังนั้น ตำแหน่งใจความสำคัญของข้อความที่ 1 จึงอยู่ส่วนต้นและท้ายย่อหน้า

ข้อความที่ 2

ปลาหางนกยูงเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ทั้งยังขยายพันธุ์รวดเร็ว ที่สำคัญที่สุด ปลาหางนกยูงเป็นปลาที่กระทรวงสาธารณสุขแนะนำให้ใส่ไว้ในแหล่งน้ำต่างๆ เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย ปลาหางนกยูงจึงเป็นปลาสวยงามที่คนนิยมเลี้ยงกันมาก

ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ.....

วิเคราะห์การหาประโยคใจความสำคัญ

ถ้าพิจารณาคำเชื่อมในข้อความนี้ จะพบคำว่า “จึง” อยู่ประโยคสุดท้าย ถ้าตามหลักสังเกตประโยคใจความสำคัญน่าจะอยู่ที่ส่วนท้ายของย่อหน้า แต่ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญนั้นอาจอยู่ได้ทั้งต้นและท้ายย่อหน้า ก่อนจะตัดสินใจตอบต้องนำข้อความประโยคแรกและประโยคสุดท้ายมาเทียบกันก่อน ถ้าเหมือนกันให้ตอบว่าอยู่ที่ต้นและท้าย ถ้าไม่เหมือนกันให้ตอบตามหลักที่สังเกตได้

ขั้นเปรียบเทียบหาประโยคใจความสำคัญ

ประโยคแรก	<u>ปลาหางนกยูงเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย</u> <u>ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี</u>
↑↓	
ประโยคสุดท้าย	<u>ปลาหางนกยูงจึงเป็นปลาสวยงามที่คนนิยมเลี้ยงกันมาก</u> ทั้ง 2 ประโยค ดูภาพรวมแล้วเหมือนจะพูดเรื่องเดียวกัน แต่ถ้าพิจารณาแล้ว เหมือนกันเพียงปลาหางนกยูง ส่วนที่เหลือประเด็นต่างกัน ไม่เหมือนบทความ ที่ 1) จึงต้องตอบตามหลักสังเกตที่พบคำว่า “จึง”

ดังนั้น ตำแหน่งใจความสำคัญของข้อความที่ 2 จึงอยู่ส่วนท้ายย่อหน้า

ข้อความที่ 3

บริเวณสวนพฤกษศาสตร์มีไม้ดอกไม้ประดับหลายชนิดปลูกไว้ให้ได้ชื่นชม เพราะเป็นสถานที่ที่รวบรวมพันธุ์ไม้นานาชนิดไว้ให้ผู้ที่สนใจและนักท่องเที่ยวได้ศึกษาถึงสายพันธุ์ หรือถ่ายรูปเป็นที่ระลึก ทั้งยังเป็นการดำรงสายพันธุ์พืชเหล่านั้นให้คงอยู่ จึงสามารถพบเห็นไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูกกันทั่วไปตามบ้านเรือนรวมทั้งที่หาชมยาก เช่น ต้นดองดึง หรือแม้แต่ต้นจันทน์ผาที่หายากและมีราคาแพง ก็มีปลูกไว้ที่นี่เช่นกัน

ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ.....

วิเคราะห์การหาประโยคใจความสำคัญ

ถ้าพิจารณาคำเชื่อมในข้อความนี้ จะพบคำว่า **“เพราะ”** อยู่ประโยคแรก ถ้าตามหลักสังเกตประโยคใจความสำคัญน่าจะอยู่ที่ส่วนต้นของย่อหน้า แต่ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญนั้นอาจอยู่ได้ทั้งต้นและท้ายย่อหน้า ก่อนจะตัดสินใจตอบต้องนำข้อความประโยคแรกและประโยคสุดท้ายมาเทียบกันก่อน ถ้าเหมือนกันให้ตอบว่าอยู่ทั้งต้นและท้าย ถ้าไม่เหมือนกันให้ตอบตามหลักที่สังเกตได้

ขั้นเปรียบเทียบหาประโยคใจความสำคัญ

ประโยคแรก	บริเวณสวนพฤกษศาสตร์มีไม้ดอกไม้ประดับหลายชนิดปลูกไว้ให้ได้ชื่นชม
ประโยคสุดท้าย	ต้นดองดึง หรือแม้แต่ต้นจันทน์ผาที่หายากและมีราคาแพง ก็มีปลูกไว้ที่นี่เช่นกัน

ทั้ง 2 ประโยค ดูภาพรวมแล้วเหมือนจะพูดเรื่องเดียวกันคือ ไม้ดอกไม้ประดับ แต่ถ้าพิจารณาแล้วจะพบว่าต่างกันโดยสิ้นเชิง เพราะประโยคแรกพูดเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งหมายถึงไม้ดอกไม้ประดับทุกชนิด แต่ประโยคสุดท้ายกล่าวเพียง 2 ชนิด คือ ต้นดองดึงกับต้นจันทน์ผาเท่านั้น จึงต้องตอบตามหลักสังเกตที่พบคำว่า **“เพราะ”**

ดังนั้น ตำแหน่งใจความสำคัญของข้อความที่ 3 จึงอยู่ส่วนต้นย่อหน้า

ข้อความที่ 4

หลายคนเข้าใจว่าการแสดงความสงสารผู้ที่พิการด้วยการสงเคราะห์ให้เงิน หรือให้ความช่วยเหลือ ประหนึ่งว่าพวกเขาเหล่านั้นไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เลยนั้นเป็นสิ่งที่สมควรกระทำ แต่นั่นไม่ถูกต้อง ผู้พิการไม่ปรารถนาให้คนทั่วไปมองพวกเขาแบบนั้น ขอให้เข้าใจ ให้โอกาสประกอบอาชีพสุจริตตาม อุตภาพ และให้พวกเขาใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติ เพราะสิ่งเหล่านั้นจะทำให้พวกเขาดูมีคุณค่า ไม่สร้างความ รู้สึกบั่นทอนจิตใจให้รู้สึกว่าคุณค่าตัวเองอยู่อย่างไรค่า และไม่เป็นที่ต้องการของคนในสังคม

ตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ.....

วิเคราะห์การหาประโยคใจความสำคัญ

ถ้าพิจารณาคำสังเกตในข้อความนี้ จะพบคำว่า “แต่นั้นไม่ถูกต้อง” ซึ่งแสดงความขัดแย้งของ ข้อความที่กล่าวมาข้างต้น และเมื่ออ่านต่อไป พบคำเชื่อม “**เพราะ**” (หน้าเพราะเป็นใจความสำคัญ)

หลายคนเข้าใจว่าการแสดงความสงสารผู้ที่พิการด้วยการสงเคราะห์ให้เงิน หรือให้ความช่วยเหลือ ประหนึ่งว่าพวกเขาเหล่านั้นไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เลยนั้นเป็นสิ่งที่สมควรกระทำ **แต่นั้นไม่ถูกต้อง** ผู้พิการไม่ปรารถนาให้คนทั่วไปมองพวกเขาแบบนั้น ขอให้เข้าใจ ให้โอกาส ประกอบอาชีพสุจริตตามอุตสาหกรรม และให้พวกเขาใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติ **เพราะ** สิ่งเหล่านั้นจะทำให้พวกเขาดูมีคุณค่า ไม่สร้างความ รู้สึกบั่นทอนจิตใจให้รู้สึกว่าคุณค่าตัวเองอยู่อย่างไรค่า และไม่เป็นที่ ต้องการของคนในสังคม

ดังนั้น ตำแหน่งใจความสำคัญของข้อความที่ 4 จึงอยู่ส่วนกลางย่อหน้า

เทคนิคน่ารู้

ข้อสอบเรื่องการหาประโยคใจความสำคัญนั้น ข้อสอบจะออกแบบมีตัวเลขกำกับ ข้อความเพื่อให้อ่านได้อย่างชัดเจน โดยแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ตัวเลือกมีให้เลือกเพียงหมายเลขเดียว

(1) _____ / (2) _____ / (3) _____

(4) _____ / (5) _____

ประโยคใจความสำคัญอยู่ส่วนใด

1. ส่วนที่ 1 2. ส่วนที่ 2 3. ส่วนที่ 3 4. ส่วนที่ 4 5. ส่วนที่ 5

หลักการพิจารณา ข้อนี้จะเลือกตอบได้เพียง 3 ข้อ คือ ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 3 ส่วนที่ 5 (ตำแหน่งใจความสำคัญอยู่ที่ตำแหน่งต้น กลาง และท้ายย่อหน้า) แล้วใช้หลักการพิจารณา ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็จะได้คำตอบที่ถูกต้อง

***ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 4 ไม่ใช่ตำแหน่งของใจความสำคัญ

รูปแบบที่ 2 ตัวเลือกมาให้เลือก 2 หมายเลข (แบ่งข้อสอบออกเป็น 2 ระดับ)

- ข้อสอบระดับทั่วไป ตัวเลือกจะมีลักษณะนี้

(1) _____ / (2) _____ / (3) _____ /

(4) _____ / (5) _____

ประโยคใจความสำคัญอยู่ส่วนใด

1. ส่วนที่ 1, 3 2. ส่วนที่ 2, 4 3. ส่วนที่ 3, 5 4. ส่วนที่ 1, 5 5. ส่วนที่ 1, 4

หลักการพิจารณา ข้อนี้จะเลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ คือ ข้อ 4 ส่วนที่ 1, 5 (ตำแหน่งใจความสำคัญอยู่ที่ตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า)

- ข้อสอบที่มีระดับความยาก ตัวเลือกจะมีลักษณะนี้

(1) _____ / (2) _____ / (3) _____ /

(4) _____ / (5) _____

ประโยคใจความสำคัญอยู่ส่วนใด

1. ส่วนที่ 1, 2 2. ส่วนที่ 2, 4 3. ส่วนที่ 3, 5 4. ส่วนที่ 1, 5 5. ส่วนที่ 4, 5

หลักการพิจารณา ข้อนี้จะเลือกตอบได้เพียง 3 ข้อ คือ ข้อ 1 ส่วนที่ 1, 2 ข้อ 4 ส่วนที่ 1, 5 และข้อ 5 ส่วนที่ 4, 5 (ตำแหน่งใจความสำคัญอยู่ที่ตำแหน่งต้น, ท้าย, ต้น + ท้ายย่อหน้า) แล้วใช้หลักการพิจารณาตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็จะได้คำตอบที่ถูกต้อง

2. กรณีที่ข้อสอบให้หาประเด็นสำคัญ สารสำคัญของข้อความ ให้ใช้การจับประเด็นหรือสารสำคัญ

ประเด็นสำคัญ หรือสารสำคัญของข้อความ คือ ข้อความที่เขียนหรือพูดเพื่อระบุให้เห็นแก่นหรือข้อสรุปของเรื่องราวทั้งหมดที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอ

การจับประเด็นหรือสารสำคัญ ให้ปฏิบัติดังนี้

1. หาสาระของเรื่อง
2. จับใจความสำคัญของเรื่อง
3. สรุปใจความของเรื่อง
4. หาแนวคิดของเรื่อง

การตั้งคำถามที่จะช่วยให้เราจับประเด็นสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ

- อะไรคือประเด็นสำคัญของเรื่องนี้
- หัวใจของเรื่องอยู่ที่ไหน

- คนเขียน/คนพูดเรื่องนี้ต้องการบอกอะไรกับเรา
- สาระสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไหน

เทคนิคน่ารู้

ข้อสอบเรื่องการหาประเด็นสำคัญ สาระสำคัญของข้อความ ให้พิจารณาตัวเลือก **ข้อใดกล่าวถึงข้อความที่กล่าวซ้ำมากที่สุด** ในบทอ่านที่กำหนดให้ ให้ตอบข้อนั้นทันที

ในข้อสอบวิชาสามัญจะไม่มีกรอ่านแล้วคิดคำตอบขึ้นเอง ต้องดูจากข้อความที่โจทย์กำหนดมาให้เท่านั้น พิจารณาตัวเลือกที่กำหนด ถ้ามีข้อความที่ปรากฏในบทความที่ให้อ่าน แสดงว่ามีกรกล่าวถึง **“ตอบได้”** ถ้าไม่มีข้อความที่ปรากฏในบทความที่ให้อ่าน แสดงว่าข้อความนั้นไม่ได้กล่าวถึง **“ห้ามตอบเด็ดขาด”**

ฝึกพิจารณากำข้อสอบ

1. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของข้อความต่อไปนี้

คนที่มีอายุมากขึ้นนั้นความคิดจะเริ่มช้า เพราะเซลล์สมองหยุดการสร้างและเริ่มทำลายตัวเอง การที่ทำให้เซลล์สมองถูกทำลายช้าลงนั้นก็คือการฝึกคิด ซึ่งคนที่มีอายุมากจะไม่ค่อยได้คิดอะไรมากมายนัก แต่ก็ต้องพยายามฝึกคิด อาจจะหากิจกรรมทำ เช่น ฝึกบวกเลข อ่านหนังสือ หรือคิดประดิษฐ์อุปกรณ์ต่างๆ จากวัสดุเหลือใช้ ฝึกคิดอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ ยิ่งอายุมากก็อย่าปล่อยตนเองอยู่เฉยๆ นั่งนอนไปวันๆ เพียงเท่านั้น ก็จะไม่เป็นคนหลงๆ ลืมๆ

1. ความสำคัญของการฝึกคิด
2. ประโยชน์ของการฝึกคิดต่อเซลล์สมอง
3. การฝึกคิดของคนที่มีอายุมาก
4. การคิดเป็นประจำทำให้สมองดี
5. การทำลายเซลล์สมองของคนที่มีอายุมาก

ตอบข้อ 3 เพราะถ้าเราพิจารณาจะพบว่าในข้อความกล่าวถึงเรื่องคนที่มีอายุมากกับเรื่องการฝึกคิด เป็นสำคัญ (สังเกตจากคำว่า “อายุมาก” และคำว่า “ฝึกคิด” แต่ละคำปรากฏถึง 3 แห่ง)

จุดประสงค์ เจตนาของผู้เขียน/ผู้พูด

การเขียนหรือการพูดนั้นต้องมีจุดประสงค์เสมอ เพราะผู้เขียนหรือผู้พูดต้องกำหนดว่า ต้องการจะให้ผู้รับสารได้รับสิ่งใด จะเขียนหรือพูดเรื่องอะไร อย่างไร โดยต้องคำนึงถึงผู้รับสารว่าจะเข้าใจเรื่องราวได้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนหรือผู้พูดหรือไม่ ซึ่งจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียนหรือผู้พูดจะแบ่งได้เป็นประเด็นใหญ่ๆ 4 ประเด็น คือ เพื่อแจ้งให้ทราบ เพื่อโน้มน้าวใจ เพื่อจรรโลงใจ เพื่อค้นหาคำตอบ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ในการทำข้อสอบวิชาสามัญจะมีค่าที่แสดงจุดประสงค์ เจตนาของผู้เขียน หรือผู้พูด ซึ่งในหนังสือเล่มนี้จะรวบรวมไว้ให้อ่านทบทวนกัน ดังนี้

*****ต้องจำให้แม่น เพราะจะทำให้หาคำตอบได้แม่นยำขึ้น*****

แนะนำ	การให้แนวทาง ถ้ามีคำว่า “ควร” ตอบทันทีว่า แนะนำ
คาดคะเน	สังเกตจากคำว่า “น่าจะ อาจจะ คงจะ คำตระกูล ………จะ”
ชี้แจง, อธิบาย	ต้องมีรายละเอียดชัดเจน บอกเป็นขั้นตอน ลำดับที่ อ่านแล้วเห็นภาพว่า ต้องทำอะไร อย่างไร
เปรียบเทียบ	มีคำว่า “เหมือนกัน ต่างกัน เช่นเดียวกัน” หรือมีการเปรียบเทียบของ 2 สิ่ง หรือบอกข้อดีข้อเสีย
เสนอแนะ	ต้องมีการนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนว่าต้องให้ทำอย่างไร หาข้อคิดเห็น ให้พบ
ตักเตือน	นำเสนอข้อผิดพลาดหรือปัญหาที่กำลังเกิด แล้วบอกว่าอย่าให้เกิดอีก อย่าทำซ้ำอีก (ผิดแล้วให้อีก)
ตำหนิ, ตีเตียน	สังเกตคำที่แสดงการต่อว่าหรือวิจารณ์ในทางลบกับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น (ผิดแล้วซ้ำเติม)
สอน, สั่งสอน	เป็นคำสอน หรือ บอกให้ทำโดยตรง เช่น นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจเรียน ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
ให้แง่คิด	เป็นคำสอน หรือ บอกให้ทำโดยอ้อม ต้องอ่านแล้วคิดตาม เป็นการยกตัวอย่างเรื่องราวแล้วให้ข้อคิด (แบบเดียวกับนิทานอีสป)
เตือนสติ	สังเกตจากข้อความที่เน้นให้คิดทบทวน หรือไตร่ตรองให้ดีที่สุดก่อนลงมือทำอะไรสิ่งหนึ่ง เช่น “ ต้องคำนึงถึง อย่าได้ประมาท ระวัง ต้องพิจารณาให้ดีก่อน ฯลฯ ”
วิพากษ์, วิจารณ์	มีการนำเสนอแนวคิดต่อเรื่องนั้น มีการบอกว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร (ไม่ใช่ข้อเท็จจริง เป็นความคิดของผู้เขียน)
นำเสนอ, บอก, ให้ข้อมูล	เป็นการเล่าสู่กันฟัง บอกให้รู้ในเรื่องต่างๆ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วอ่านแล้วแค่รับรู้ในเรื่องนั้นๆ
โน้มน้าวใจ, เชิญชวน	สังเกตคำว่า “ อยาก ต้องการ เชิญชวน ขอให้ ฯลฯ ” เป็นการนำเสนอให้ทำตามที่เขาเขียน

ฝึกพิจารณากำข้อสอบ

1. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้เขียนข้อความนี้

การเตรียมความพร้อมในการสอบแต่ละครั้งควรวางแผนในการอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน เพื่อให้มีเวลาเพียงพอในการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละส่วน ควรเขียนบันทึกย่อแยกเป็นเรื่องๆ อาจเขียนเป็นแผนภาพความคิดโดยใช้ปากกาหลากสีสันทันเพื่อช่วยให้จดจำได้ง่ายขึ้น คินก่อนเข้าสอบควรพักผ่อนให้เพียงพอ ไม่ควรอดนอน เพราะจะทำให้รู้สึกมีแรง สับสน สมองจะไม่ปลอดภัย ทำให้จำสิ่งต่างๆ ที่อ่านทบทวนไม่ได้ และทำข้อสอบได้ไม่ดีเท่าที่ควร

1. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบ
2. อธิบายประโยชน์ของการพักผ่อนให้เพียงพอก่อนสอบ
3. แนะนำการเตรียมความพร้อมในการสอบ
4. เชิญชวนให้อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนก่อนสอบ
5. เปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการสอบแบบที่ดีและไม่ดี

ตอบข้อ 3 แนะนำการเตรียมความพร้อมในการสอบ เพราะคำบอกจุดประสงค์คือ คำว่า “แนะนำ” คือ การให้แนวทาง สืบได้จากคำว่า “ควร” ซึ่งข้อความนี้ปรากฏคำว่า “ควร” ถึง 3 แห่ง โดยข้อความนี้เน้นให้แนวทางในการเตรียมความพร้อมในการสอบ

ข้อ 1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบ คำบอกจุดประสงค์คือ คำว่า “ให้ข้อมูล” คือ บอกให้รู้ในเรื่องต่างๆ ซึ่งข้อความนี้ไม่ได้มุ่งเน้นบอกให้รู้เรื่องการสอบ

ข้อ 3 อธิบายประโยชน์ของการพักผ่อนให้เพียงพอก่อนสอบ คำบอกจุดประสงค์คือ คำว่า “อธิบาย” คือ การให้รายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งข้อความนี้ไม่ได้มุ่งเน้นให้รายละเอียดเรื่องประโยชน์ของการพักผ่อนให้เพียงพอก่อนสอบ

ข้อ 4 เชิญชวนให้อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนก่อนสอบ คำบอกจุดประสงค์คือ คำว่า “เชิญชวน” คือ การนำเสนอให้ทำตามที่เขียน/พูด ซึ่งข้อความนี้ไม่มีข้อความตอนใดแสดงการเชิญชวน และเนื้อความก็ได้มุ่งเน้นแค่เรื่องให้อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนก่อนสอบ

ข้อ 5 เปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการสอบแบบที่ดีและไม่ดี คำบอกจุดประสงค์คือ คำว่า “เปรียบเทียบ” คือ มีการเปรียบเทียบของ 2 สิ่ง หรือบอกข้อดีข้อเสีย ซึ่งข้อความนี้ไม่มีข้อความตอนใดแสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการสอบแบบที่ดีและไม่ดี